

Azadlığa qovuşan Qubadlınin Şəhər Günü

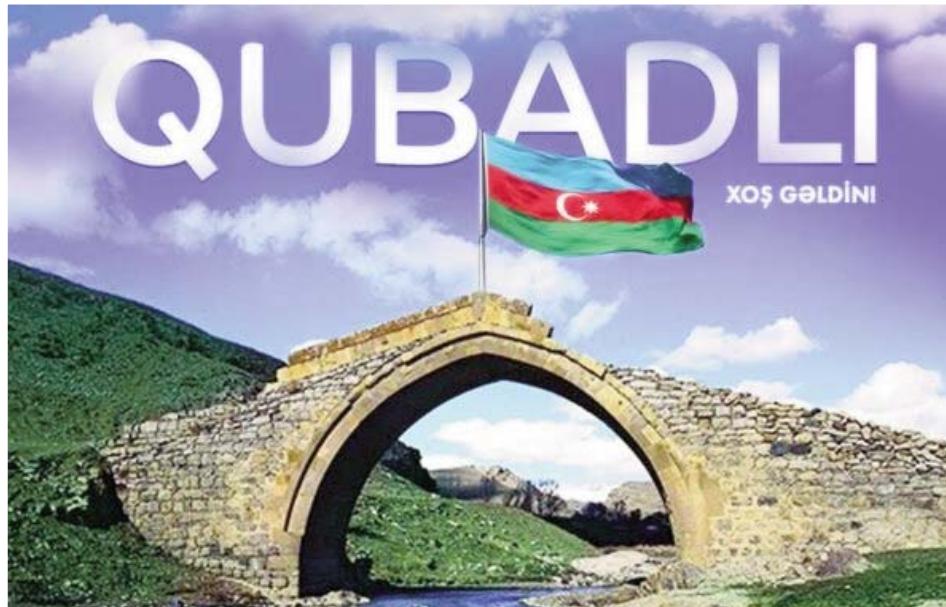
Prezident İlham Əliyev: "Qubadlı rayonunun və Qubadlı şəhərinin azad edilməsi bizə böyük strateji üstünlük təmin edirdi"

Müzəffər Azərbaycan Ordusu 2020-ci il oktyabrın 25-də Qubadlı şəhərini işğalçılar- dan azad edərək ücrəngli bayrağımı- zi 30 ilə yaxın müddətdən sonra hə- min ərazilərdə qururla dalğalandırıb. Həmin tarixi hadisədən - Qubadlının işğaldan azad olunmasından beş il ötür. Prezident İlham Əliyevin mə- lum Sərəncamına əsasən, oktyabrın 25-də "Qubadlı Şəhəri Günü" kimi təntənəli şəkildə qeyd edilir. "Peşə- karlıq, qəhrəmanlıq, planlaşdırma, güclü iradə, milli ruh, texniki təchi- zat - bütün bu amillər birlikdə və xalq-iqtidar birliyi bizim Qələbəmizi şərtləndirdi", - deyə Prezident İlham Əliyev çıxışlarının birində bildirmişdir.

Azərbaycan Ordusunun sentyabrın 27-də Qarabağda başladığı uğurlu eks-hücum əməliyyatı nəticəsində işğalda olan şəhər, qəsəbə və kəndlərimiz azad edildi. Bu Zəfər tariximizin ən şanlı səhifəsidir. Tarixin yaşa-nılacaq zamanlarında Zəfər tariximiz şerəf tarixi olaraq vərəqlənəcəkdir. Müharibənin qızığın getdiyi günlərdə Zəfərimizə doğru irə-liləyirdik. Demək olar ki, hər gün kənd, qəsəbə və şəhərlərin işğaldan azad olunması xə-bərini eşidirdik. "Bir aya yaxındır ki, ikinci Qarabağ müharibəsi davam edir. Bu müha-ribə xalqımız üçün Vətən müharibəsidir. Biz Vətən torpaqlarını işgalçılardan azad edirik. Bu müddət ərzində Şanlı Azərbaycan Ordu-su bir çox yaşayış məntəqələrini düşməndən azad edibdir. Biz döyük meydanında tarixi ədaləti bərpa edirik. Çünkü Dağlıq Qarabağ əzəli, tarixi Azərbaycan torpağıdır". Bu fikir-ləri Azərbaycan Prezident İlham Əliyev bili-dirmişdir. Zəngilan şəhərinin işğaldan azad olunması xəbərindən bir neçə gün sonra Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyev xalqımıza müjdə verərək, bir neçə kəndin, eləcə də Qubadlı şəhərinin iş-ğaldan azad olunmasını bildirməsi artıq Zə-fərimin yaxınlaşdırıldından xəber verirdi: "Biz əsgərlərimizin, zabitlərimizin canı-qanı ba-hasına bu torpaqları azad edirik. Həm döyük meydanında, həm siyasi müstəvidə özümü-zü təsdiqləmişik, dünyaya təsdiqləmişik. Azərbaycan xalqını qürurlu xalq kimi, cəsa-rətli xalq kimi, yenilməz xalq kimi təsdiqləmişik. Heç bir tezyiq bize təsir edə bilmez. Heç bir hədə-qorxu bizi yolumuzdan döndəre bil-məz. Çünkü haqq yolundayıq, yumruq kimi birik. Bu birlik əbədidir və əbədi olacaq!"

Uğurla davam edən döyüş əməliyyatı Azərbaycanın Zəfər tarixini yazdı. Azərbaycan ordusunun əzmi, əsgər adını şərəfle daşıyan oğullarımızın ermənilərə verdiyi dərs bu torpaqları işğaldan azad etdi. Biz onların qarşısında baş əyirik, onlarla qırurulanıraq. Cənab Prezident Qubadlının azad olunması ilə bağlı belə deyirdi: "Qubadlı əməliyyatı xüsusi peşəkarlıq və fədakarlıq tələb edirdi. Azərbaycan Ordusu da bu peşəkarlığı, fədakarlığını göstərib. İlk növbədə, şəhərə hakim olan yüksəkliklər götürüldü, ətrafda yerleşən kəndlər, o cümlədən, Xanlıq qəsəbəsi, Padar, Sarıyataq, Mahmudlu kəndləri götürüldü və strateji yüksəkliklər ələ keçirildi. Ondan sonra Azərbaycan Silahlı Qüvvələri şəhərə girib, buranı da düşməndən təmizləyiblər. Qubadlı rayonunun və Qubadlı şəhərinin azad edilməsi bize böyük strateji üstünlük təmin edirdi. Çünkü Qubadlıdan sonra növbəti istiqamət Laçın rayonu idi".

Tək avtomobilən - 251 yük avtomobilin mərvar edilib, onlardan 20-si sursatı ilə. 173 yük avtomobili hərbi qənimət kimi götürülüb. Bizi düşməni toplam 404 yük avtomobilindən məhrum etmişik" - deyə Cənab Prezident xalqa müraciətində diqqətə çatdırmışdır.

"BİZ DÜŞMƏNİ TOPLAM 404 YÜK AVTOMOBİLİNDE MƏHRUM ETMİŞİK"

Artıq müharibənin başlamasından demək olar ki, bir ay ötündü. Bir ay ərizində Ermənistanın məhv edilmiş və hərbi qənimət götürülmüş texnikası açıq-aydın döyüş meydandasında Ermənistanın məglubiyyətinin göstəricisi idi. "252 tank məhv edilib, 53 tank qənimət kimi götürülüb. Toplam 305 tankdan Ermənistan mehrum edilib. Amma heç tankları var. Görün nə qədər tank olub onlarda. Piyadaların döyüş maşını - 50-si məhv edilib, 29-u qənimət kimi götürülüb - cəmi 79 adəd. Müxtəlif çaplı toplar - 251-i məhv edilib, 24-ü qənimət kimi götürülüb, cəmi 275. Minaataan - 61-i məhv edilib, 45-i qənimət kimi götürülüb, toplam 106. Tank əleyhinə vasitə - 53-ü məhv edilib. 82 "Qrad" qurğusu məhv edilib. 2 "Uraqan" Yayılma Ateşli Raketi Sistemi, 1 "TOS" məhv edilib. Zenit-raket kompleksləri - 4 "TOR", 40-a yaxın "OSA", 4 "KUB", 1 "KRUQ", 2 "S-125" qurğusu məhv edilib. "S-300" ən bahalı qurğularдан biridir. 6 "S-300" atıcı qurğusu məhv edilib. Bir aşa kərətmə stansiyası, bir lokator. Qiyməti beləlidir. Hər kəs hesablaya bilər. Əməliyyat tak-tiki raket kompleksləri - Elbrus, ikisi məhv edilib, "Toçka-Ulu Öndər" biri məhv edilib. Yük avtomobiləri - 231 yük avtomobili məhv edilib, onlardan 20-si sursatı ilə. 173 yük avtomobili hərbi qənimət kimi götürülüb. Biz düşməni toplam 404 yük avtomobilindən mehrum etmişik" - deyə Cənab Prezident vəzir müsavatlığında diqqətə çatdırmağı tələb etdi.

**"BİZ QUBADLI
RAYONUNUN BÜTÜN
KƏNDLƏRİNİ, O
CÜMLƏDƏN QUBADLI
ŞƏHƏRİNİ YENİDƏN
QURACAĞIQ"**

Qubadlı rayonu 25 oktyabr 2020-ci il tarixində düşmən qoşunlarında təmizləndi. Qubadlı rayonunun azad edilməsi əməliyyatı bin neçə gün çəkdi. Zəngilan şəhəri oktyabrın 20-da azad olunandan sonra təbii ki növbəti

ti istiqamət Qubadlı rayonu idi. Qubadlının azad etmək üçün, ilk növbədə, yüksəkliklə götürülməli idi. Çünkü düşmən bu yüksəkliklərden müntəzəm olaraq hərbçilərimizə atəş açırdı. Ona görə Qubadlı əməliyyatı xüsusilə peşəkarlıq və fədakarlıq tələb edirdi. Azərbaycan Ordusu peşəkarlığı, fədakarlığı göstərdi.

Erməni vandalizmi təbii ki, Qubadlıda da yan keçməmişdi. Tarixi-mədəni, dini abidələrimiz, yaşayış məntəqəlerimiz işgəl müddətində düşmən tərəfindən dağıdılaradı yararsız vəziyyətə salınmışdır. Ordumuz tərəfindən işğala son qoyulması ilə Qubadlıda ki tarixi memarlıq abidələrimiz də düşmən əsərətindən xilas oldu.

Məlumdur ki, ərazisi 802 kv.km olan Qubadlınin 94 yaşayış məntəqəsi, o cümlədən 1 şəhər və 93 kəndi var. 31 avqust 1993-cü ildə ermənilər tərəfindən işgal edilmişdi. İşgal ərefəsində isə əhali 30 minə qədər olub. İşğala qədər Qubadlınin iqtisadiyyatının əsasını taxılçılıq, heyvandarlıq, tütünçülük baramaçılıq və üzümçülük təşkil edib. 2 üzümçülük mün ilkin emalı zavodu, 1 yağ-pendir zavodu, 1 asfalt zavodu, 1 inkubator-quşçuluq fabriki, 1 balıqyetişdirmə vətəgəsi, 1 daskarxanası, 1 mərmər sexi, Azərbaycan "Nefəs" tqazavtomat" təcrübə zavodunun filialı və səfəaliyyət göstərib. Ümumiyyətlə, Qubadlı rayonunda 62 idarə və müəssisə olub. Qubadlı rayonunda 61 ümumtəhsil məktəbi, o cümlədən, 33 orta, 16 səkkizkizilik, 12 ibtidai məktəb fealiyyət göstərib.

Qubadlıda 180-ə qədər mədəni-maarrif müəssisəsi olub. 84 kitabxana, 12 mədəniyyət evi və 44 klub, 7 avtoklub əhaliyə xidmətə edib. Rayonda 2 uşaq-musiqi məktəbi dəfələrinən göstərib.

Ümumilikdə işğal nəticəsində rayonda olan 6988 yaşayış evi, 1080 kənd təsərrüfatı obyekti, 32 rabitə, 86 səhiyyə, 180 mədəniyyət, 6 sənaye müəssisələri, 650 km avtomobil yolları, 9 körpü, 2 su anbarı, 150 kilometr magistral su xətləri, 4830 km elektrik xətləri, 165 kilometr magistral qaz boru xətti, 146 idarə, müəssisə binaları, 18 dəyirman, 4 su nasos stansiyası, 120 ədəd elektrik yarımsənətçisi, transformator dağıdılib, 13 365 hektar mesa sahəsi işşal altında qalmışdır.

Ermənilər 5 mindən çox nadir ekspozisiyalar saxlanılan Qubadlı tarix-diyarşunaslıq muzeyi yini də talan ediblər. IV əsrə aid "Gavur kənd rəsi"ndəki ibadətgah, V əsrə aid "Qalalı" və "Göyqala" abidələri, 14-cü əsrə aid tikilmiş "Demircilər" Türbəsi, Hacı Bedəl körpüsü və s.

Laləzar körpüsü, eləcə də Əyin, Yusifbeyli, Seytas, Qarağaclı, Xocamsaxlı kəndlərindəki digər tarixi abidələr işğal olunub. Erməni təcavüzü zamanı Qubadlı 238 şəhid verib, 146 nəfər elil olub.

Artıq bu gün işğaldan azad olunan Qubadlıda yeni bir hayatı başlanıb. "Qubadlı şəhəri demek olar ki, yerlə-yeşsan edilib, bir salamat bina yoxdur", deyən Cənab Prezident sadəcə olaraq, erməni herbilərinin öz məqsədləri üçün bir neçə binadan istifadə etdiklərini bildirib: "Biz Qubadlı rayonunun bütün kəndlərini, o cümlədən Qubadlı şəhərini yenidən quracağıq". Vurğulayaq ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin və Birinci xanım Mehriban Əliyevanın bu əraziyə səfəri çərivasında "Qubadlı" yarımtansiyasının açılışı olub. Xatırladaq ki, bu günə qədər Şuşa, Füzuli, Kəlbəcər, Cəbrayıł kimi ərazilərdən sonra Qubadlıda yeni yarımtansiya tikilib. Beləliklə, işğaldan azad edilmiş ərazilərin 80 faizi Azərbaycanın ümumi enerji sistemine qoşulmaqla yanaşı, elektrik xətleri üzərindəki optik kabellər vasitəsilə yarımtansiya və rayonlardakı lazımi strukturlar internetlə təmin edilib. İşğaldan azad edilən digər rayonlardakı yarımtansiyalarda olduğu kimi, Qubadlıda da Dördüncü Sənaye İnqilabına uyğun olaraq intellektual enerjisistem şəbəkəsi konsepsiyası həyata keçirilərək müasir, dayanıqlı, tam rəqəmsallaşdırılmış yarımtansiya yaradılıb. Sovet vaxtında Qubadlı rayonunun ümumi istehlakının 12 meqavat olduğunu bildiren Cənab Prezident bu yarımtansiyanın 40 meqavata hesablaşdığını və lazım olarsa, onun gücünün iki dəfə artırıla biləcəyini bildirib: "Yəni, biz Qubadlının gələcək inkişafını belə görürük. Sovet vaxtında, işğala qədər Qubadlı rayonunun əhalisi haradasa 28 min idi, indi mənə verilen məlumatə görə əhali 40 minə çatıb".

Bütün kendlərin, şəhərin dağıldıldığı bildirən Cənab Prezident qubadlılıları buraya yerləşdirmək üçün əlbəttə ki, çox böyük işər görülcəyini diqqətə çatdırıb: "Burada infrastruktur işləri birinci sıradadır. İndi siz də gələndə gördünüz ki, çox geniş, dördzolaqlı yol çekilir. Heç vaxt bu ölçüdə yol olmamışdır. Dar bir yol idi Zəngilandan Qubadlıya, Laçına. İndi biz Zəngilandan Qubadlıya, Laçına dördzolaqlı yol çekirik ki, bu yoldan insanlar rahat istifadə etsinlər. Eyni zamanda, burada istehsal olunacaq mehsulları bazarlara vaxtı-vaxtında, itkisiz çatdırmaq üçün imkan olsun".

**"HƏKƏRİ ÇAYI NƏINKİ
QUBADLININ, BÜTÜN
AZƏRBAYCANIN, BİZİM
BÖYÜK SƏRVƏTIMİZDİR"**

Yaxın gələcəkdə Qubadlıda məktəbler, xəstəxanalar tikiləcək, yeni yaşayış binaları qubadlıların ixtiyarına veriləcək: "Sovet vaxtında daha çox fərdi evlər idi. Bir neçə beş mərtəbəli ev var idi. Bir-iki evin qalıqları qalıb. Ancaq Qubadlı şəhər kimi inkişaf etməlidir. Əlbəttə ki, düzgün planlaşdırma aparılar kən burada insanların rahat yaşaması üçün bütün şərait yaradılacaq. İqtisadi inkişafə gəldikdə, əlbəttə, rayon ictimaiyyəti də bura da çox fəal iştirak etməlidir - həm bərpa işlərində, eyni zamanda, Qubadlınin düzgün inkişaf konsepsiyasının işlənməsində". Rayonun böyük potensiala malik olduğunu qeyd edən Cənab Prezident buranın zəngin təbiəti, təbii sərvətləri olduğunu bildirib: "Qubadlı rayonu ərazisindən iki böyük çay keçir, Bazarçay düz şəhərin ortasından keçir. Həkəri çayı nəinki Qubadlınin, bütün Azərbaycanın, bizim böyük sərvətimizdir. Çünkü biz bu çaylardan məhrum idik. Həkəridən də, Bazarçaydan da, Bəsitçaydan da, Tərtər çayından da məhrum idik. Ermənilər bizi məhrum etmişdi. Bu, böyük sərvətdir. Özü də indiki şəraitdə ki, su resursları dünyada gələcəkde əsas yəni, yaşayış üçün əsas resurs kimi ar-tıq tanınır. Ona görə düzgün planlaşdırma aparılmalıdır, iqtisadi inkişaf, hansı sahələr inkişaf edəcək".

Bildiyimiz kimi, Qubadlınin Baş Planı əsasında geniş miqyaslı layihələr həyata keçirilir. Qubadlı şəhəri beynəlxalq hava limanlarının tikildiyi Zəngilan və Laçın rayonları arasında yerləşməkla coğrafi mövqeyi və logistik imkanları baxımından strateji əhəmiyyətə malikdir. Növbəti 20 il ərzində şəhər ərazisinin 505 hektara, əhali sayının isə 14 min nəfərə çatdırılması planlaşdırılır.

Baş planın əsasında Qubadlınin təbii imkanları nəzəre alınaraq şəhər parkları, meşə-parklar, çaykənarı bulvar, həmçinin ictimai bağlar şəhərin əsas simasını təşkil edəcək. Burada yerləşəcək yaşayış məkanlarının ərazi planlaşdırılmasında yaşıł sahələr, piyada əlçatanlığı nəzəre alınmış, çoxfunksiyalı zonaların, ortamərtəbəli və azmərtəbəli binaların, həmçinin həyatyanı sahəsi olan fərdi evlər üçün zonaların yerləri müəyyənəşdirilib. Baş planda şəhərin gündəlik həyat dinamikasını temin etmək üçün müxtəlif zonalar arasında six bağıntıların təşkilinə xüsusi önem verilib və bu məqsədlə əsas mərkəzi hissədə su kanalı boyunca piyada küçəsi, istirahət yerləri və interaktiv məkanlar nəzərdə tutulub. Sənədin başlıca konseptual əsaslarından olan nəqliyyat strategiyası isə aşağı sürətli hərəkət prinsipi üzərində qurulub. Şəhərdə piyada hərəkətinin prioritet olduğu küçələr, ictimai nəqliyyatın mübadilə mərkəzi və parklanma üçün ərazilər müəyyən edilib.

Baş planın əsasən şəhərin mərkəzi hissəsində evləri, iş yerlərini, istirahət, əyləncə və mədəni fəaliyyəti, sosial obyektləri bir mühitdə cəmləyən əlverişli şəraitin yaradılması planlaşdırılır. Şəhər üzrə tikinti sıxlığı mərkəzdən kənarlara doğru azalacaq. Orta mərtəbəli çoxmənzilli yaşayış binaları və ictimai tikililər mərkəzi hissədə, daha kənarlara doğru isə azmərtəbəli binalar və həyatyanı sahələrə malik fərdi evlər yerləşdiriləcək.

Şəher ərazisində ümumi məşğulluğun təmin edilməsi bir neçə istiqamətdə aparılacaq. Yaxın 20 illik perspektiv üçün Qubadlıda bitkiçilik və ekoloji kənd təsərrüfatı, baliqçılıq və balıqyetişdirmə, müasir sənətkarlıq, yüngül sənaye, təbiət əsaslı aqro-turizm və digər sahələrin inkişafı planlaşdırılır. Beləlikle şəhərin memarlıq simasının formallaşmasında müasir və ənənəvi elementlərin vəhdətindən istifadə ediləcək, yaşıł şəhər obrazı yaradılacaq. Qubadlı İşğal və Zəfər muzeyləri kompleksi İşğal Muzeyi, Zəfər Muzeyi və dağıntılardan ibarət Memorial Parkdan ibarət olacaq. Kompleks təxminən 3 hektar ərazini əhatə edəcək.

"QARABAĞ VƏ ŞƏRQİ ZƏNGƏZUR BÖLGƏLƏRİ NƏINKİ AZƏRBAYCANIN, QAFQAZIN, DÜNYANIN ƏN GÖZƏL YERLƏRİNDEN BİRİ OLACAQ"

Bu gün reallaşan layihələr Qubadlınin işıqlı gələcəyindən xəbər verir. Bildiyimiz kimi, dövlət başçısının Qubadlıya səfəri çərçivəsində Xanlıq-Qubadlı yolunun təməli qoyulub. Başlanğıcını Hacıqabul-Horadız-Ağbənd-Zəngəzur dəhlizi magistral avtomobil yolunun Xudafərin su anbarı yaxınlığından keçən hissəsində götürən bu yolun uzunluğu 56,4 kilometrdir. Qubadlı-Eyvazlı avtomobil yolunun uzunluğu 26 kilometr, eni 7 metr olacaq. Bu yollar Prezident İlham Əliyev tərəfindən təsdiq olunmuş işğaldan azad edilmiş ərazilərin yenidən qurulması və bərpası layihəsi çərçivəsində tikiilir. Dövlət başçısının tapşırığına əsasən, Qarabağın inkişaf planı nəzəre alınmaqla Xudafərin-Laçın və Xanlıq-Qubadlı avtomobil yolları dörd hərəkət zolaqlı olacaq. Yeni inşa olunan yollar işğaldan azad edilmiş Zəngilan, Qubadlı və Laçın rayonlarının ərazisində keçir. Avtomobil yolu Qubadlı və Laçın şəhərləri də daxil olmaqla, bu rayonların 30-dan çox yaşayış məntəqəsini əhatə edir.

Qubadlıda görülen işlərdən söz açarkən, əlbəttə ki, Qubadlı rayonunda Dövlət Sərhəd Xidmətinin yeni hərbi hissə kompleksinin açılmasını da qeyd etməliyik. Məlumdur ki, işğaldan azad olunmuş ərazilərdə Prezident, Silahlı Qüvvələrin Müzəffər Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin tapşırığına əsasən, zəruri sərhəd müdafiə və mühafizə infrastrukturunun yaradılması üzrə fəaliyyətlər davam etdirilir. Azərbaycanın Ermənistanla dövlət sərhədinin Qubadlı və Laçın rayonları ərazisindən keçən hissəsinin mühafizəsini təmin edən Dövlət Sərhəd Xidmətinin yeni hərbi hissə kompleksinin ərazisi 25 hektardır. Kompleksin döyüş texnikası parkında helikopterlər, "HAROP", "Quzğun" və "Qırğı" zərbəendirici pilotsuz uçuş aparatları, tank əleyhinə dəzgahlı qumbaraatanlar və idarə olunan raketlər, 120 və 82 millimetrlik minaatanlar, zenit qırğuları və digər müasir silah sistemləri mövcuddur. Hərbi hissə kompleksində qərargah binası, zabit-gizir və əsgər yataqxanaları, şəxsi heyət üçün lazımı şəraitlə təmin edilmiş iş otaqları, yeməkxana, yaşayış binaları, anbarlar və digər zəruri infrastruktur yaradılıb. Bu hərbi hissədə xidmətin yüksək səviyyədə aparılması, şəxsi heyətin döyüş qabiliyyətinin təkmilləşdirilməsi, peşəkar vərdişlərinin daha da inkişaf etdirilməsi üçün hərtərəfli şərait yaradılıb.

"Qarabağ və Şərqi Zəngəzur bölgələri nəinki Azərbaycanın, Qafqazın, dönyanın ən gözəl yerlərindən biri olacaq - ən müasir, ən rahat, ən gözəl. Buranın təbiəti, gözəl mənzərələri, yaşlılıqlar, bulaqlar müasir və eyni zamanda, ənənəvi üslubda inşa edilən binalarla tamamlanır. Elə bir gözəl şəhər yaradılır ki, əminəm, hər birimiz, hər bir azərbaycanlı bunulla fərxi edəcək. Bir daha demək istəyirəm, biz azad edilmiş bütün torpaqlarda genişmiqyaslı proqramları icra edirik", - deyə Azərbaycan Prezidenti bildirib.

Zümrüd BAYRAMOVA